

La vegetació de zona humida de la cala de Santa Madrona

Un centenar de metres més endavant arribam a la cala de Santa Madrona, on podem observar a peu d'aigua la vegetació típica de les zones humides. Es tracta d'espècies hidròfiles (amants de l'aigua dolça), com el canyís (*Phragmites australis*) i la corretjola d'aigua (*Calystegia sepium*), o halòfites (amants d'aigües salabroses), com els joncs bovals (*Scirpus maritimus* i *S. littoralis*), els tamarells (*Tamarix africana*) o la salada (*Salsola soda*). També hi apareixen diferents espècies de joncs, com *Juncus subulatus*, *J. acutus* o *J. Maritimus*.

Continuam l'itinerari fins que trobam un camí més ample. Des d'aquest punt podem tornar cap a l'esquerra fins a l'inici del nostre itinerari, o seguir la resta de l'itinerari girant cap a la dreta. Seguim sempre cap a ponent fins a trobar un trencant a mà dreta que ens durà ja a la part final de la llacuna, just davant de l'illot d'en Mel i de l'illot des Cagaires.

Tamarells

Els illots de s'Albufera

L'illot des Cagaires és un petit escull inconfusible pel seu color blanc a causa de les defecacions que hi deixen centenars de cagaires.

A l'illot d'en Mel, el de més extensió de s'Albufera, trobam l'única població en un illot interior de totes les Illes Balears de la sargantana balear (*Podarcis lilfordi*).

Aquesta població s'ha trobat aïllada durant milers d'anys, la qual cosa ha permès que hagi evolucionat de forma diferenciada.

Aquesta espècie seria l'únic vertebrat terrestre, si n'exceptuam les aus, que és previ a l'arribada de l'home a l'illa de Menorca.

La importància de conservar-la condiona la gestió de l'aigua que es fa a s'Albufera des Grau, ja que una baixada molt gran del nivell en posaria en perill la supervivència ja que permetria l'entrada de potencials depredadors, com els moixos.

Vistes de s'Albufera (Andrea Guilera)

La vegetació de zona humida de la cala de Santa Madrona

Els illots de s'Albufera

Es prat

Un poc més endavant, i just abans del final del nostre itinerari, trobam dos aguaitos més. Des d'aquest punt podrem gaudir d'una vista panoràmica d'es Prat de s'Albufera.

Es Prat de s'Albufera és una zona impermeable i gairebé plana que queda inundada a l'hivern. Constitueix un hàbitat idoni per a moltes espècies vegetals, com les orquídies, i per a alguns animals, com els tallanasos, les ànneres, les granotes i el mart.

Durant els anys cinquanta el prat es va convertir en una zona on es cultivava arròs, encara que prest es va abandonar aquest conreu perquè era poc rendible. Actualment, hi pasturen, de forma esporàdica, vaques de raça menorquina.

Vaques de raça menorquina (Jordi Escandell)

Mart (Jordi Escandell)

L'activitat agrària al Parc

Des d'aquest punt es pot veure darrere del prat els Plans de Favàritx, plana actualment agrícola on es poden observar diversos llocs com sa Boval Vella, l'estància des Prat i sa Bovaleta, i al fons el monument geomorfològic de sa Sella, amb la seva forma típica de sella de muntar a cavall.

Els *llocs* són les unitats socioeconòmiques rurals de l'illa. En l'actualitat, la principal activitat és la cria de bestiar boví de llet per fer formatge amb un sistema de producció semiextensiu. Aquest sistema de producció, conjuntament amb una rotació tradicional de cultius (sementers), ha conformat una estructura del terreny amb mosaic de zones pasturades, zones de cultiu i zones boscoses. Aquesta estructura permet mantenir la qualitat paisatgística i l'existència d'una elevada biodiversitat.

El manteniment dels usos compatibles amb la conservació dels valors naturals és un dels principals objectius de la gestió del parc natural de s'Albufera des Grau.

Sa Boval Nova (Jordi Escandell)

Disseny: Ludmila Rivacoba

Es Prat

L'activitat agrària al Parc

Itinerari de Santa Madrona

(Jordi Escandell)

Aquest itinerari voreja la costa sud-oest de s'Albufera des Grau. És el millor itinerari del Parc per observar les aus aquàtiques, ja que es troba molt pròxim a la llacuna i disposa de diversos miradors i aguait. Us recomanem fer-lo amb calma, amb aturades llargues i constants als punts d'interès.

Dificultat baixa. La distància que s'ha de recórrer és de 2,8 quilòmetres. El recorregut és pla. La durada mínima és de 60 minuts (sense incloure-hi les aturades) comptant l'anada i la tornada, tot i que podem realitzar només una part de l'itinerari, de forma circular i molt més curta, en 30 minuts aproximadament. L'itinerari s'ha de fer a peu.

Al Centre de recepció de visitants es proporciona tota la informació necessària per fer aquest itinerari. Aturau-vos-hi.

Parelles de collblaus (Vicenç Sastre)

Centre de recepció i interpretació Rodríguez i Femenias

El recorregut comença davant el centre de recepció i interpretació, el qual podem visitar abans o després de l'itinerari. Ofereix la possibilitat de veure-hi una exposició permanent sobre els ecosistemes de s'Albufera des Grau, i és el punt de partida de les visites guiades i altres activitats que s'ofereixen des del Parc. Hi podeu deixar el vehicle i, si seguim la carretera cap a la llacuna uns 200 metres, arribareu a la rotonda de l'olivera. Després de passar la barrera d'ullastre que hi ha a l'esquerra d'aquesta rotonda comença el nostre itinerari.

Tot just quant iniciam el recorregut, trobam a la dreta un primer aguait que ens permetrà gaudir d'una vista panoràmica de la cala de sa Font. Si seguim l'itinerari, arribam a una bifurcació del camí on hem de girar cap a la dreta i, després de pocs metres, ens tornam a trobar amb una altra bifurcació, on hem de tornar a girar cap a la dreta per poder arribar a la punta de ses Ànedes.

Corbs marins (Jordi Escandell)

Observar les aus des de la punta de ses Ànedes

A la punta de ses Ànedes hi ha tres aguait d'aus; dos a l'esquerra mirant cap al racó d'en Sabó, i un enfront, des d'on s'observa l'illot des Soldat. Un aguait és una caseta de fusta que ens permet observar les aus de forma privilegiada sense que s'adonin de la nostra presència.

Les aus que observam des d'aquest indret empen la llacuna com a zona de descans i alimentació. D'aquestes n'hi ha que viuen tot l'any a s'Albufera (sedentaris), i d'altres que només hi romanen temporalment (migrants).

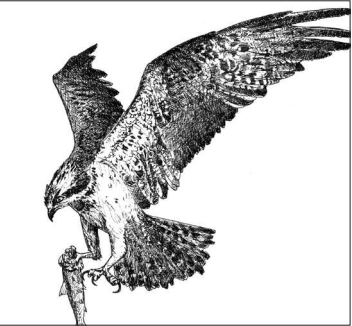
Entre les aus migrants podem distingir les que provenen del nord d'Europa, que omplen la llacuna entre els mesos de novembre i febrer (hivernants), i les que provenen d'Àfrica i ens visiten per passar-hi l'estiu i criar (estivals).

Les aus aquàtiques que observarem de manera més fàcil a la zona són les fotges, els collblaus, els cagaires, els rabassots, els agrons, les cames de jonc... A més podrem veure-hi altres espècies més emblemàtiques, com l'àguila peixatera i el milà.

Fotges (Jordi Escandell)

Les fotges (*Fulica atra*) són les aus més nombroses del Parc; de color negre amb el bec blanc, són especialment abundants a l'hivern encara que una petita població roman durant tot l'any a la llacuna. S'alimenten d'herbes fotgeres (*Ruppia cirrhosa* o *Potamogeton pectinatus*).

Àguila peixatera (Vicenç Sastre)

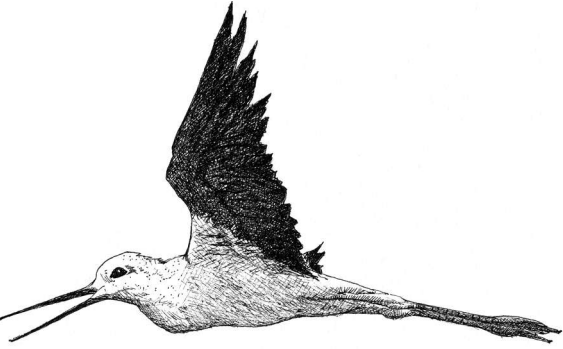
Els cagaires (*Phalacrocorax carbo* ssp. *sinensis*), de color negre i cos estilitzat, arriben durant l'hivern i en gran nombre des de Dinamarca, Holanda i Alemanya per alimentar-se de peixos.

Les cames de jonc (*Himantopus himantopus*) són de color blanc amb unes potes llargues i planes que els permeten caminar per damunt el fang. Quan senten la presència de perill emeten un crit característic, que els ha donat també el nom d'avisadors.

No és rar veure en ocasions l'espectacular activitat de l'àguila peixatera (*Pandion haliaetus*) pescant a la llacuna llisses i anguiles amb les potes. En algunes zones de s'Albufera hi ha uns posadors que es fan servir com a lloc de descans i vigia.

Després d'observar les aus, continuam el nostre itinerari i tornam pel mateix camí que ens ha dut a la punta de ses Ànedes.

Cames de jonc (Vicenc Sastre)

Observar les aus des de la punta de ses Ànedes

